

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

25.11.2025. Nr. 1-5/243

Iekšlietu ministrijai
pasts@iem.gov.lv

Valsts robežsardzei
pasts@rs.gov.lv

Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei
pasts@pmlp.gov.lv

Par apstākļiem Aizturēto ārzemnieku izmitināšanas centrā "Mucenieki"

Reaģējot uz Tiesībsarga birojā saņemto sūdzību, 2025.gada 21.novembrī tika veikta Aizturēto ārzemnieku izmitināšanas centra "Mucenieki" (turpmāk tekstā – AĀIC "Mucenieki") apsekošana, ar mērķi izvērtēt sūdzības par Centra darbinieku aizskarošajiem izteikumiem, kas ir diskriminējoši un satur naida runas pazīmes, kā arī medicīniskās palīdzības nesniegšanu un nepamatotu ievietošanu izolatorā.

AĀIC "Mucenieki" apsekošanas un sarunu ar aizturētajiem ārzemniekiem rezultātā tika konstatēts, ka AĀIC "Mucenieki" jau ilgstoši ir novērota blakšu izplatība, kura pēc aizturēto personu vārdiem ne tikai traucē naktsmieru, bet arī rada izsitumus uz ķermeņa. Pēc vizītes AĀIC "Mucenieki" ir saņemta informācija, ka arī PMLP Patvēruma meklētāju izmitināšanas centrā "Mucenieki" (turpmāk – PMIC "Mucenieki") bija novērota blakšu izplatība. Sūdzības no AĀIC "Daugavpils" par blakšu izplatību šobrīd vēl nav saņemtas.

Ņemot vērā, ka saskaņā ar Epidemioloģiskās drošības likuma 27.panta pirmajā daļā noteikto, teritorijas, objektu uzturēšana un sakopšana, nodrošinot kaitīgo posmkāju un grauzēju iznīcināšanu un nepieļaujot to ieviešanos, ir objekta īpašnieka vai viņas pilnvarotas personas pienākums, **lūdzu Iekšlietu ministriju sadarbībā ar Valsts robežsardzi un Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi, veikt nepieciešamās darbības, lai novērstu antisanitārus apstākļus un insektu klātbūtni patvēruma meklētāju un aizturēto ārzemnieku izmitināšanas un aizturēšanas centros.**

Vēršu atbildīgo iestāžu uzmanību uz to, ka, pasūtot dezinfekcijas un deratizācijas pakalpojumus objektos un teritorijās, nosaka kaitīgo posmkāju un grauzēju mitināšanās, barošanās, pārvietošanās un iespējamās pārnēsāšanas vietas, izvērtē un izvēlas atbilstošas metodes un līdzekļus to iznīcināšanai, kā arī ievēro noteiktus pasākumus (piem. gultas veļas nomaiņa, matraču apstrāde, telpu tīrīšana) aizsardzībai pret kaitīgajiem posmkājiem un grauzējiem. Ņemot vērā, ka atkārtota dezinfekcija AĀIC "Mucenieki" nav devusi gaidīto rezultātu, iespējams, būtu nepieciešams pārskatīt jau izmantotās dezinfekcijas metodes un līdzekļus.

Aicinu VRS un PMLP nopietni izvērtēt blakšu izplatības risku, ņemot vērā regulāro aizturēto ārzemnieku pārvietošanu starp VRS un PMLP centriem.

Vēršu Iekšlietu ministrijas un VRS uzmanību uz to, ka, plānojot jaunā Skrīninga centra būvniecību un iekārtošanu, būtu nepieciešams apsvērt nepieciešamību ierīkot personu mantu dezinfekcijas un personu izolācijas telpas, kas ļautu apstrādāt ieceļojušo personu mantas, kā arī ļautu nošķirt personas, kurām ir saslimšanas simptomi vai kurām nepieciešama apstrāde pret pedikulozi u.tml. Tāpat vēlos vērst Iekšlietu ministrijas uzmanību uz to, ka Veselības inspekcija 2022.gada nogalē, apsekojot PMIC "Mucenieki", ir konstatējusi, ka patvēruma meklētāju izmitināšanas centriem Latvijā nav noteiktas higiēnas prasības, kur līdzīgs secinājums būtu attiecināms arī uz aizturēto ārzemnieku izmitināšanas centriem. Higiēnas prasības ietver plašu jautājumu loku, tai skaitā, vienotu slēgta tipa iestāžu tīrīšanu un pašu aizturēto iesaistīšanu apkopes darbos ar motivējošiem pasākumiem (papildu laika piešķiršana sarunām, pastaigām, interneta izmantošanai, citu bonusu piešķiršana).

Tāpat vēršu IeM un VRS uzmanību uz to, ka 2025.gada 21.novembra AĀIC "Mucenieki" apsekošanas laikā tika konstatēts, ka 1.stāva vīriešu izmitināšanas blokā aizturēto ārzemnieku smēķēšanas dēļ bija jūtama izteikta cigarešu smaka un novērojams piedūmojums, jo personas kārtīgi neaizver speciāli smēķēšanai aprīkotas vietas durvis, kā arī mēdz smēķēt dzīvojamās telpās. 2024.gadā VRS tiesībsargam Jurim Jansonam adresētajā vēstulē (Nr.23.1-8.16/679), atbildot uz sniegto rekomendāciju, norādīja, ka VRS un Iekšlietu ministrijas Nodrošinājuma valsts aģentūra aprīkos smēķēšanai aprīkotās vietas ar jaudīgākām ventilācijas sistēmām, kas, iespējams, novērsīs nikotīna smakas izplatīšanos gaitenēs. Apsekošanas gaitā uzlabojumi minētās rekomendācijas izpildē netika konstatēti, tādēļ lūdzu Iekšlietu ministriju sadarbībā ar Valsts robežsardzi sniegt informāciju, vai kopš 2024.gada AĀIC "Mucenieki" ir aprīkots ar jaudīgākām ventilācijas un

kondicionēšanas sistēmām, lai nodrošinātu AĀIC "Mucenieki" pietiekamu gaisa apmaiņu un temperatūras režīmu un ja nē, kad minētie darbi tiks īstenoti.

Tāpat lūdzu **Iekšlietu ministriju un Valsts robežsardzi** sniegt informāciju par 2023. gada 19. decembra tiesībsarga Jura Jansona **rekomendācijas** (vēstule Nr. 1-12/19), **pārskatīt MK noteikumos Nr.263** "Noteikumi par uzturēšanas normām, higiēnas un pirmās nepieciešamības preču apjomu Valsts robežsardzes patvēruma meklētāju izmitināšanas telpās izmitinātajam patvēruma meklētājam un Valsts robežsardzes izmitināšanas centrā vai Valsts robežsardzes pagaidu turēšanas telpā ievietotajam ārzemniekam" **noteiktās normas, izpildi**, jo apsekošanas rezultātā joprojām tika saņemtas sūdzības no aizturētajiem ārzemniekiem par MK noteikumos Nr.263 noteikto normu neatbilstību reālajām aizturēto vajadzībām.

Būšu pateicīga par atbildes sniegšanu uz informācijas pieprasījumu **līdz 2025. gada 29. decembrim** un operatīvu reaģēšanu uz identificētajiem trūkumiem!

Ar cieņu

tiesībsardze

Karina Palkova